

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-72079556-610-16949514
Konu : Soru Önergeleri (7/28408)

ACELE
7/28408 GK 166

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.05.2025 tarihli ve 1636504 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Özgül SAKİ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/28408 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/28408 Cevap Metni (5 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 0BCCD9A9-4145-4791-B3AD-6A3890477785

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

**İstanbul Milletvekili Sayın Özgül SAKİ'ye Ait 7/28408 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Aile kurumunun korunması ve güçlendirilmesine yönelik çalışmalar bütüncül ve koruyucu önleyici bir anlayışla devam etmektedir.

Ailenin öneminin vurgulanması, aile içindeki birlik ve beraberliğin korunması, mevcut riskler karşısında ailenin topyekûn desteklenmesi, aileyi destekleyen politikaların yaygınlaştırılması amacıyla 2025 yılı Aile Yılı olarak Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından ilan edilmiştir. Yıl boyunca ailenin korunması ve güçlendirilmesine yönelik ekonomik fayda sağlayacak, farkındalığı artıracak ve ailelerin sosyo-kültürel gelişimine katkı sağlayacak faaliyetler düzenlenmektedir.

Aile, toplumun temeli olup çocukların ve ailenin korunması da Anayasal güvence altındadır. Uluslararası belgeler de ailenin ve çocukların korunmasına özel önem vermektedir. Bakanlığımız tarafından Anayasa başta olmak üzere ilgili yasalar ve taraf olduğumuz uluslararası belgeler çerçevesinde, ailenin ve çocukların korunması doğrultusunda çalışmalar yürütülmektedir.

Küresel ölçekte son yıllarda, cinsiyetsizleştirme gibi zararlı akımların yaygınlaşması yoluyla kadın ve erkek cinsiyetleri dışında var olduğu öne sürülen kimlikler normalleştirilmek istenmektedir.

Ülkemiz 12. Kalkınma Planında “Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesinin Artan Önemi” başlığında “Dünya genelinde tektipleştirme ve cinsiyetsizleştirme akımları medya platformları ve sivil toplum kuruluşlarını kullanarak bireysel özgürlükler adı altında dayatmacı bir anlayışla aile kurumu ve toplum değerleri üzerinde tehdit oluşturmakta, başta çocuklar ve gençler olmak üzere aile bireylerinin korunması ihtiyacı artmaktadır.” ifadesi yer almaktadır.

Ayrıca “Aile” başlığı altında “Kadın ve erkeğin evlilik bağıyla kurulan, milli ve manevi değerlerin taşıyıcısı olan ailenin her türlü zararlı eğilimden korunması, sağlıklı nesillerin yetişmesi, dinamik nüfus yapısının ve kalkınmanın istikrarlı bir biçimde sürdürülmesini teminen aile kurumunun güçlendirilmesi temel amaçtır.” denilmektedir.

Kalkınma Planında da ifade edildiği üzere, dünya genelinde tektipleştirme ve cinsiyetsizleştirme akımları medya platformları ve sivil toplum kuruluşlarını kullanarak bireysel özgürlükler adı altında dayatmacı bir anlayışla aile kurumu ve toplum değerleri üzerinde tehdit oluşturmakta, başta çocuklar ve gençler olmak üzere aile bireylerinin korunması ihtiyacı artmaktadır.

Kadın ve erkeğin evlilik bağıyla kurulan, milli ve manevi değerlerin taşıyıcısı olan ailenin her türlü zararlı eğilimden korunması, sağlıklı nesillerin yetişmesi, dinamik nüfus yapısının ve kalkınmanın istikrarlı bir biçimde sürdürülmesini teminen aile kurumunun güçlendirilmesi temel amaçtır.

Bu bağlamda Bakanlığımızca, ailenin her türlü zararlı eğilimden korunması, sağlıklı nesillerin yetişmesi, dinamik nüfus yapısının ve kalkınmanın istikrarlı bir biçimde sürdürülmesini teminen aile kurumunun güçlendirilmesine yönelik politikaların iş hayatı ve sosyal hayatın her alanına nüfuz edilmesi için çalışmalar yürütülmektedir.

Bu çerçevede, Bakanlığımız aile ve topluma yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmekte; aile yapısının ve değerlerinin korunması, güçlendirilmesi, ailenin sosyal refahının artırılması ve çocuk, kadın,

erkek, engelli ve yaşlı tüm ihtiyaç sahiplerinin sosyal hizmetlerden yararlandırılması için gerekli çalışmaların, politika ve stratejilerin hayata geçirilmesini sağlamaktadır.

Anayasa ve ilgili diğer mevzuat ile üst politika belgeleri uyarınca aile ve nesillerin korunması hususu tüm kurumlar için bağlayıcı olup bu doğrultuda çalışmaların sürdürülmesi esastır. Ailenin çocuk, kadın, erkek tüm fertleri ile korunması, ailelerin şiddete ve diğer tüm zararlı unsurlara karşı dirençli hale getirilmesi ve evlilik kurumunun muhafaza edilmesine yönelik yapılan çalışmaların güçlü bir toplum yapısı için hayati olduğu değerlendirilmektedir.

Türkiye’de kanun önünde herkes eşit olup ayrımcılık yapılmaması esastır. Anayasamızın “Kanun önünde eşitlik” başlıklı 10. Maddesinde; “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir...” hükmü yer almaktadır. Bakanlığımız, Anayasamızın 10. Maddesinde yer alan bu hükme uygun olarak hareket etmektedir.

Diğer taraftan Türkiye, taraf olduğu uluslararası sözleşmeler kapsamında her türlü ayrımcılıkla kararlilikla mücadele etmektedir. Ülkemiz bu sözleşmeler aracılığıyla ayrımcılığın her türüne karşı yasal ve sosyal önlemler almayı taahhüt etmekte ve iç hukuku söz konusu uluslararası yükümlülüklerle uyumlu hale getirmek için çeşitli düzenlemeler yapmaktadır. Bu doğrultuda, Bakanlığımız ilgili yükümlülüklerle uygun şekilde hareket etmektedir.

Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW), Birleşmiş Milletler’in temel insan hakları sözleşmeleri arasında yer alan ve kadın hakları konusunda uluslararası standartları belirleyen ilk sözleşmedir. Türkiye, CEDAW Sözleşmesi’ne 1986; İhtiyari Protokole ise 2003 yılında taraf olmuştur.

CEDAW Sözleşmesi’nin 1 inci maddesi uyarınca taraf devletler, sözleşmenin yürürlüğe girmesini takiben bir yıl içinde ilk raporlarını, daha sonra her dört yılda bir dönemsel ülke raporlarını CEDAW Komitesine sunmakla yükümlüdür. Bu raporlar Bakanlığımız bünyesinde Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinasyonunda hazırlanmakta; raporun sunumu ilgili kamu kurum ve kuruluş temsilcilerinin de bulunduğu bir heyet tarafından gerçekleştirilmektedir.

Bugüne kadar Komiteye sekiz dönemsel ülke raporu sunulmuş olup, son rapora ilişkin CEDAW Komitesinin 4 Temmuz 2022’de yayımladığı Sonuç Gözlemler ile bunların gayri resmi çevirisi, Komitenin tavsiyesi doğrultusunda ilgili tüm kurumlarla paylaşılmıştır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak kadınlara yönelik her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması için CEDAW başta olmak üzere ilgili uluslararası sözleşmelerin temel ilkeleri çerçevesinde kadın erkek eşitliğinin sağlanması ve kadınların güçlenmesine yönelik çalışmalarımız kesintisiz şekilde devam etmektedir.

Bu kapsamda Bakanlığımız, yaşamın tüm alanlarında kadınların konumlarının güçlendirilmesi; eğitim ve sağlık imkânlarından eşit bir şekilde yararlanmalarının sağlanması; istihdama ve karar alma mekanizmalarına katılımlarının artırılması; medyada eşitlikçi temsilin sağlanması; kadın erkek eşitliğinin ana plan ve politikalara dahil edilmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadele alanında çalışmalar yürütmektedir.

Bakanlığımızca son dönemde gerçekleştirilen en önemli çalışmalardan biri “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı”dır. 2024-2028 yıllarını kapsayacak şekilde ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri çerçevesinde kapsayıcı bir yaklaşımla hazırlanan eylem planı, 8 Mart 2024 Dünya Kadınlar Gününde kamuoyuna duyurulmuştur.

Eylem planının temel politika eksenleri; Eğitim, Sağlık, Ekonomi, Liderlik ve Karar Alma Mekanizmalarına Katılım, Çevre ve İklim Değişikliği olarak belirlenmiştir. Planda; beş temel politika eksenine ilişkin “5 Temel Amaç”, “20 Strateji”, “83 Faaliyet” yer almaktadır.

Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nda yer alan politika eksenleri altında ele alınmak üzere kesişen politika alanları belirlenmiş ve bunlar da “Özel Politika Gerektiren Gruplar” ile “Kesişen Çalışma Alanları” olarak iki alt başlıkta ele alınmıştır. Hem “Özel Politika Gerektiren Gruplar” hem de “Kesişen Çalışma Alanları” Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nın genelinde temel amaç, strateji ve faaliyetlerin oluşturulmasında dikkate alınmıştır.

Bu kapsamda, “kadın erkek eşitliği eğitimleri”, “kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme çalışmaları” ve “cinsiyet ayrıştırılmalı verilerin mevcudiyeti” kesişen çalışma alanlarından biri olarak ele alınmıştır.

Diğer taraftan, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nde “*Kadının Güçlenmesi Konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi*” yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve Bakanlığımız tarafından düzenlenen “*Kadınlarla Yükselen Türkiye*” programında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Söz konusu Genelge kapsamında, Sayın Bakanımız başkanlığında ilgili diğer bakanlıklar ve kurumların katılımıyla kadınlara yönelik sunulan hizmetlerin etkin bir şekilde yürütülmesine yönelik tüm çalışmaların izlenmesi, değerlendirilmesi, koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması amacıyla “*Kadının Güçlenmesi Koordinasyon Kurulu*” oluşturulmuştur.

Ayrıca Genelgede, kadının güçlenmesine ilişkin çalışmaların yerel düzeyde etkin şekilde yürütülmesi ve takibi amacıyla, tüm illerde Vali başkanlığında “*Kadının Güçlenmesi İl Koordinasyon Kurulları*” kurulmuştur.

Bu çerçevede; Bakanlığımızca kadının güçlenmesine yönelik çalışmalar, Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı ve Kadının Güçlenmesi Koordinasyon Kurulları tarafından belirlenecek proje ve politikalar çerçevesinde yürütülmeye devam edecektir.

Kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmesi amacıyla “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı ve çok yönlü biçimde devam etmektedir. Bu kapsamda;

- 2012 yılında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ile devam eden yıllarda ilgili alt mevzuatın yürürlüğe girmesi ve Türk Ceza Kanunu’nda kadına yönelik şiddet eylemlerinin daha etkin cezalandırılmasına yönelik yapılan değişikliklerle yasal altyapı güçlendirilmiştir.
- Hâlihazırda 6284 sayılı Kanunu, tüm kurumlarımızın iş birliği ve eşgüdümü içinde proaktif bir yaklaşım ve kararlılıkla uygulanmaktadır. Kanun kapsamında sorumluluğu bulunan kurumlarımız şiddet vakalarına etkin müdahalelerde bulunmakta olup vakalar kolluk, adli, sosyal ve sağlık boyutlarıyla ele alınmaktadır.
- 6284 sayılı Kanun kapsamında, tedbir kararları ve destek hizmetlerimiz ile şiddet mağdurlarının akut şiddet ortamından kurtulması, şiddetin önlenmesi ve kadının güçlenmesini amacıyla tedbir kararlarının uygulanmasında, ilgili kurumlarla iş birliği sağlanmaktadır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı hazırlanmış

olup hâlihazırda 2021-2025 yıllarını kapsayan *Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı* yürürlüktedir. Söz konusu Eylem Planı çerçevesinde 5 ana hedef (Adalet Erişim ve Mevzuat, Politika ve Koordinasyon, Koruyucu ve Önleyici Hizmetler, Toplumsal Farkındalık ve Veri ve İstatistik), 28 strateji ve 227 faaliyet yer almaktadır.

- Ulusal Eylem Planının etkin olarak hayata geçirilmesi hedefiyle Yıllık Faaliyet Planları hazırlanmaktadır. Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını amacıyla İl Eylem Planları yürürlüğe konmuştur.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede koordinasyon mekanizmaları hem ulusal hem de yerel düzeyde tesis edilmiş durumdadır. Bakanlığımız koordinasyonunda periyodik olarak her yıl bir defa toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu bu alandaki mevcut uygulamaların değerlendirilmesi, sorunların tespiti, çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve uygulanmasına yönelik kurumlar arası iş birliği ve eş güdümün artırılması görevlerini yürütmektedir. Kurul bugüne kadar 18 toplantı gerçekleştirmiştir. Yerel düzeyde ise 81 il düzeyinde Vali veya Vali Yardımcısı başkanlığında toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonları ile il düzeyinde yapılan çalışmalar ve il eylem planlarının izleme ve değerlendirmesi yılda en az 6 ayda bir gerçekleştirilmektedir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede koruyucu ve önleyici hizmetlerde, hizmet sunum kapasitemizi geliştirmeye yönelik çalışmalara tüm hızıyla devam etmektedir. Hâlihazırda Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM), Kadın Konukevleri ve SHM Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları ile 81 ilde hizmet sunulmaktadır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede ihtisas kurumsal mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esaslı ile yürüten merkezlerdir. Hâlihazırda 81 ilimizde 84 ŞÖNİM hizmet vermektedir.
- Şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri kadın konukevleri 81 ilimizde hizmetlerini sürdürmekte olup Türkiye genelinde toplam 150 kadın konukevi bulunmaktadır.
- Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Hâlihazırda 424 SHM Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası ilçe bazında hizmet sunmaktadır.
- 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının teknik araç ve yöntemler kullanılarak coğrafi bilgi sistemleri üzerinden izlenmesi amacıyla Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı iş birliğinde Teknik Yöntemlerle Takip (Elektronik Kelepçe) Uygulaması yürütülmektedir. 2015 yılında pilot olarak başlatılan uygulama 2021 yılı itibarıyla 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.
- Bakanlığımız bünyesinde hizmet sunan ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattı şiddete uğrayan ya da uğrama riski bulunan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı 7 gün 24 saat esasında ücretsiz olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları yerler hakkında bilgi

vermektedir. Ayrıca ihmal, istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır. ALO 183 Hattı'nda şiddet ihbarları için 0 (sıfır) tuşlaması vasıtasıyla önceliklendirme gerçekleştirilmekte olup ayrıca Whatsapp ve BİP platformları üzerinden de hizmet sunmaktadır.

- Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için iletişim teknolojisinin sunduğu imkânlardan faydalanılarak Kadın Destek Uygulaması (KADES) Mart 2018'de hayata geçirilmiştir. KADES mobil uygulamasında yer alan acil durum butonuna basılması halinde acil çağrı merkezine ihbar düşmekte ve en yakın kolluk biriminin en kısa sürede mağdurun konumuna intikali sağlanmaktadır.
- Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan veri entegrasyon çalışmaları ile 6284 sayılı Kanun kapsamında alınan tedbir kararı verileri ve kolluğa yapılan başvurular anlık olarak Bakanlığımız Aile Bilgi Sistemi'ne düşmekte, böylelikle vakaya hızlı ulaşım ve etkin müdahale sağlanmaktadır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele politika ve hizmetlerimizin bilimsel kanıtlar temelinde geliştirilmesi amacıyla araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) projeleri devam etmektedir. Bu kapsamda, "Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması-2024", "Şiddet Uygulayanlara Yönelik Psikososyal Müdahale Modelinin Geliştirilmesi", "Türkiye'de Depremden Etkilenen Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddete Karşı Önleyici ve Koruyucu Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması ve Güçlendirilmesi" ve "İhtisaslaşmış Kadın Konukevlerinin Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi" başlıklı projeler devam etmektedir. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi ile iş birliğinde yürütülen "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Kurumsal Kapasitenin ve Toplumsal Farkındalığın İletişim Boyutuyla Artırılması Projesi" ise Şubat 2025'te tamamlanmıştır.
- Şiddetin henüz ortaya çıkmadan önüne geçilmesine yönelik birincil önleme faaliyetleri ve bu bağlamda toplumun tüm kesimlerine yönelik farkındalık çalışmaları Bakanlığımız çalışmalarında önemli bir yere sahiptir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık oluşturulması ve zihniyet dönüşümünün sağlanması amacıyla ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele ve toplumun farklı kesimlerine yönelik eğitim ve seminerler gerçekleştirilmektedir. 2007 yılından itibaren başlatılan eğitim-seminer faaliyetleri ile bugüne kadar yaklaşık 4,5 milyon kişiye ulaşılmıştır. Ayrıca kültür, sanat ve medyanın dönüştürücü gücünü kullanarak toplumsal farkındalığı geliştirmek amacıyla çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmaların en önemli çıktılarından biri olarak RTÜK ile iş birliğinde "*Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler*" rehberi yayımlanmıştır.

Bu çerçevede kadına yönelik şiddetle mücadele konusunu mevzuat düzenlemeleri ve kamu politikaları ile detaylı bir şekilde ele alınmakta, koruyucu-önleyici hizmet kapasitesi nicel ve nitel olarak güçlendirmeye devam etmekte, politika ve hizmetler veri ve istatistiklerle bilimsel temeller üzerine inşa edilmekte ve konuya ilişkin olarak toplumun farklı kesimlerine ulaşarak algı, tutum ve farkındalığın olumlu yönde geliştirilmesi sağlanmakta olup tüm bu çalışmalarla Türkiye'nin kadına yönelik şiddetle mücadelesi kararlılıkla sürdürülmektedir.